

Web3.0 Een nieuwe kijk op eigendom en auteursrecht

Aflevering 3 TIDAL en UCPS: platforms betalen rechtstreeks aan de artiest en auteur

Inleiding

Web3.0 komt eraan. Web 3.0 gaat over een nieuwe trend behelst de trend waarbij internettoepassingen veel meer op elkaar zijn afgestemd, kunnen samengaan of geïntegreerd kunnen worden. Web 3.0 wordt beschouwd als de derde fase in de ontwikkeling van het internet en is daarmee een vervolg op web1.0 en web2.0. Web3.0 wordt ook wel het semantische web genoemd of de Metaverse. Web1.0 wordt beschouwd als het web van de documenten, gericht op passieve gebruikers. Web2.0 is meer het internet van de interactie. Zoekmachines en social media platforms die worden gevuld met door de gebruikers gerealiseerde 'user-generated-content' hebben geleid tot disruptie in – met name – de media, reclame en retail. Verschillende grote bedrijven die niet snel genoeg wisten te veranderen legden daardoor het loodje en hele grote nieuwe mediabedrijven als Facebook en Google werden daardoor miljarden waard. Web3.0 is het vervolg. In Web3.0 is er geen centrale autoriteit meer die bepaalt wat er wel en niet mag. Power to the people. Web3.0 is het internet van de gebruikers zelf. Althans, dat is de bedoeling. Virtual en augmented reality, crypto's, play-to-earn games en NFT's zijn de voorlopers van wat er allemaal nog gaat komen. Er staan dus belangrijke ontwikkelingen te gebeuren, ook voor de muziek, media en entertainmentindustrie. Auteursrecht en eigendom zal niet meer kunnen zijn wat het is, zo lijkt het. Erg interessant allemaal! Vandaar dat ik regelmatig een artikel zal publiceren over deze nieuwe ontwikkelingen onder de naam WEB3.0. Dit keer besteed ik aandacht aan UCPS: User-Centric Payment Systems. Het streaming platform TIDAL gaat daar vanaf januari 2022 gebruik van maken. Goed nieuws voor artiesten?

SPOTIFY

De onderbetaling van artiesten en muzikanten voor het gebruik van hun muziek via streamingdiensten zoals Spotify is al vele jaren een 'hot topic'. En nog steeds is veel onduidelijk en transparantie als het gaat om de betalingen en de repartitie is ver te zoeken. Alhoewel het overgrote deel van het muziekgebruik via streamingdiensten plaatsvindt, is nog steeds niet duidelijk hoeveel Spotify bijvoorbeeld jaarlijks aan Buma/Stemra moet betalen voor het gebruik van de door Buma/Stemra beheerde auteursrechten. Al evenmin is dit duidelijk voor betalingen door Spotify aan Sony, Warner of Universal voor het gebruik van de masterbanden van deze 'majors'. Hoeveel geld er uiteindelijk naar 'independents' gaat weten we al evenmin. Spotify is de partij die ons als eerste succesvol de overstap wist te laten maken van het bezitten van muziek (vinyl, CD's, downloads) naar het verkrijgen van toegang tot muziek (streaming). En sindsdien zijn alle Spotify-cijfers van kwartaal tot kwartaal enorm gestegen. In 2021 voegde Spotify 86 nieuwe landen oftewel markten toe aan de groep van landen waar Spotify beschikbaar is. De omzet steeg in het derde kwartaal van 2021 met 27% naar 2,5 miljard euro en het aantal actieve gebruikers steeg 19% naar 381 miljoen. Dat zijn imposante, ronkende cijfers die Spotify per kwartaal voorschotelt aan haar aandeelhouders. Maar nergens wordt vermeld hoeveel Spotify nu precies betaalt aan platenmaatschappijen of aan (collectieve rechtenorganisaties van) auteurs. Wel is het inmiddels duidelijk, dat Spotify ongeveer 75% van de inkomsten uitkeert aan alle gezamenlijke rechthebbenden en dat 15,1% daarvan is bestemd voor de muzikanten en de muzikanten en de rest, 59,1% voor de mastereigenaar. Vaak is dat een platenmaatschappij. Wat de artiest daarvan krijgt hangt af van het percentage dat is

afgesproken in het platencontract. In de beginjaren van streaming was dat vaak 50%, maar in de afgelopen jaren is dat percentage in veel gevallen teruggebracht naar 20 – 30%.

Doordat ieder land een eigen abonnementstarief heeft voor de gebruiker en de advertentietarieven verschillen van land tot land, worden de inkomsten voor de rechthebbenden door Spotify eveneens per land berekend. De exacte inkomsten per maand hangen af van het aantal geaggregeerde streams per maand. En voor een stream door een betalende abonnee betaalt Spotify meer dan voor een stream door een gratis gebruiker van Spotify. Vandaar dat vooraf nooit is te berekenen hoeveel geld een bepaald aantal streams de artiest en auteur nu eigenlijk oplevert. Globaal wordt gezegd dat een stream op Spotify een mastereigenaar ca. \$ 0.003 - \$ 0.005 oplevert. De artiest krijgt ca. 20% daarvan.

Andere streamingdiensten

Maar er zijn meer streamingdiensten dan alleen Spotify. Zie hieronder een staatje met een inschatting van de gemiddelde opbrengst van een stream voor de mastereigenaar per streamingdienst.

Streaming service	Avg. payout per stream	# of streams to earn one dollar
Napster	\$0.019	53
Tidal	\$0.0125	80
Apple Music	\$0.00735	136
Google Play Music	\$0.00676	147
Deezer	\$0.0064	156
Spotify	\$0.00437	229
Amazon	\$0.00402	249
Pandora**	\$0.00133	752
YouTube	\$0.00069	1,449

(Bron: Visualcapitalist.com)

Kortom: om als mastereigenaar 10.000 dollar te verdienen moet de muziek tenminste 2,5 miljoen keer zijn gestreamed op Spotify. En dat levert de artiest zelf dan meestal slechts 2.000 dollar op. Wat de muziekuitgever en de muziekauteur krijgen voor het gebruik van hun werken via Spotify of de andere streamingdiensten is slechts een fractie hiervan. Maar hoeveel precies weet eigenlijk niemand. Feit is dat door Spotify's pro rata systematiek, wereldberoemde artiesten relatief veel meer geld ontvangen uit streaming dan andere

artiesten. Simpelweg omdat zij veel meer fans en dus luisteraars en gebruikers van streams kunnen bereiken. Het is voor niet-wereldberoemde artiesten dan ook erg moeilijk om van de inkomsten uit streaming te kunnen leven. Dat kon vroeger, in de tijd van vinyl en CD's vaker wél.

TIDAL

Tidal is bekend geworden als de meer artiestvriendelijke, maar ook mislukte streamingdienst van Jay-Z. Ook andere (meestal Amerikaanse) sterren zouden mede-eigenaar van Tidal zijn, zoals Beyonce, Madonna, Alicia Keys en Rihanna. Maar in maart van dit jaar kocht Jack Dorsey, toen nog de CEO van Twitter én de CEO van Square, Inc., een meerderheidsaandeel van 80% in Tidal voor 300 miljoen dollar. Dat lijkt veel geld, maar is dat niet voor de koper aangezien Square door aandeelhouders wordt gewaardeerd op 300 miljard dollar. Van Jack Dorsey is bekend dat hij veel op heeft met Bitcoin. Bovendien stapte hij in december van dit jaar terug als CEO van Twitter en kondigde hij een naamswijziging aan voor Square, dat voortaan Block heet. Tidal valt sindsdien onder Block. Block zal zich met behulp van Tidal onder meer op de verkoop van muziek-NFT's gaan richten, zo is de verwachting. Misschien is het deze achtergrond die maakt dat Tidal recentelijk heeft aangekondigd een ander beloningsmodel te willen gaan hanteren voor haar streamingservice en wel vanaf 2022.

UCPS

Het is de wens van Tidal om voor de niet-wereldberoemde artiesten met een eerlijker beloningssysteem te komen, aldus een persbericht. Evenals Deezer, die net als het bekende SoundCloud al een UCPS-betalingsmodel hanteert, wil Tidal voortaan een deel van het maandelijks abonnementsgeld dat door de gebruiker/fan wordt betaald, rechtstreeks laten toekomen aan de artiest waarnaar de fan het meest heeft geluisterd in die maand. UCPS staat voor User Centric Payment System: Bij een abonnement van 20 dollar per maand, gaat het dan om 2 dollar voor deze door een abonnee meest gestreamde artiest. Voorwaarde is wel dat de artiest is aangesloten bij DistroKid, een populaire digitale distributeur voor met name DIY-artiesten en independents. Via DistroKid kan de muziek van de artiest worden geplaatst op allerlei streaming platforms, en shops, waaronder Apple Music, Tidal, TikTok, YouTube en Spotify. Tidal is een samenwerking met DistroKid aangegaan om UCPS-betalingen mogelijk te maken. Grappig detail is wel, dat tot voor kort Spotify aandelen had in DistroKid, welke aandelen Spotify juist heeft verkocht. Een 'catch' is wel, dat Tidal ineens – net als Spotify – een nieuw 'gratis' abonnement heeft toegevoegd aan haar twee bestaande, betalende gebruikersmodellen en het UCPS-systeem kennelijk alleen gaat functioneren voor muziek die door de fans met het duurste Tidal-abonnement worden gestreamd.

SQUARE = BLOCK

Jack Dorsey voornoemd houdt erg van Bitcoin. Onder de naam Block vallen in feite vijf bedrijven:

- Square, hardware en software voor alles wat te maken heeft met online verkopen;
- Cash App voor het regelen van al het betalingsverkeer;
- Spiral, gericht op de promotie van de wereldwijde acceptatie van Bitcoin;
- Tidal, de streaming service voor muzikfans;
- TBD, een open platform gericht op het realiseren van decentrale financiële dienstverlening met Bitcoin.

Het ziet er naar uit, dat Block met Tidal met name de verkopers van muziek en hun fans op een grotere schaal wil gaan bedienen, met name ook binnen Web3.0. Of daar daadwerkelijk

betere betalingssystemen voor de artiest en auteur uit gaan komen zal echter moeten worden afgewacht. Web3.0 is nog jong.

BLOCKCHAIN

Wel is het inmiddels meer dan duidelijk geworden dat blockchain technologie het mogelijk maakt om gedecentraliseerde, rechtstreekse betalingen te realiseren tussen de gebruikers van muziek en de artiesten, labels, uitgevers en auteurs. Worden de Buma/Stemra's en de Sena's van de wereld daardoor in Web3.0 overbodig? Feit is, dat de Italiaanse zuster van Buma/Stemra, de SIAE, dit jaar meer dan 4 miljoen NFT's heeft laten maken van de muziekwerken van haar 95.000 aangesloten auteurs. De NFT's kunnen worden gezien als het digitale eigendomsbewijs van de muziekwerken en bevatten de metadata. De SIAE werkt hiertoe samen met Algorand, een blockchain infrastructuur dat is gericht op het realiseren van een nieuwe, gedecentraliseerde toekomst voor financiën. De SIAE voorziet in de nabije toekomst, dat het de auteurs zelf zullen zijn die op een gedecentraliseerde wijze hun auteursrechten en opbrengsten zullen managen. Het huidige collectieve beheer van auteursrechten zal binnen deze visie verdwijnen. Om dat te realiseren dient het SIAE-model door alle andere collectieve beheersorganisaties zo snel mogelijk met open armen te worden ontvangen. De geschiedenis leert ons echter dat alle grote collectieve rechtenorganisaties hun eigen systemen bedenken. Ik ben benieuwd of dat dit keer anders zal gaan ☺.

Tekst: Margriet Koedooder

De Vos & Partners Advocaten

Hét advocatenkantoor voor de creatieve sector en de digitale industrie